

Zijn ondoorgroondelijke genade ook voort na den zondeval. Zij dragen dan een soteriologisch karakter, waar zij als Middelpunt hebben den Middeelaar van het genadeverbond, onzen Heere Jezus Christus, maar doen dit niet in een bloote mededeeling van leer<sup>131</sup>, God heeft den „gespreksvorm“<sup>132</sup> verkoren, een „verhaal over Zich-zelf“<sup>133</sup> gegeven.

6. De „bijzondere“ openbaring Gods vinden wij in de Heilige Schrift, die geheel en al woord Gods is.

7. De mededeelingen der Schrift geven zuivere openbaring van God, zij het dan niet de adequate<sup>134</sup>. We wijzen daarom allerlei opvattingen af, als zou God voor ons nog de verborgene zijn, willen niet spreken van irrationeel, paradox, antinomien, ergernissen voor het verstand en dergelijke. We hebben in de Heilige Schrift waarheid over God en Zijn werken, en kennen Hem nu, zooals Hij is. In dien zin kunnen we zelfs spreken van theologia gloriae. Maar allen nadruk leggende op de waarheid, die we hebben, willen we toch niet vergeten, dat onze kennis van God Hem niet nilput. Alleen de Geest van God onderzoekt de diepten Gods, 1 Cor. 2:10. Zelfs in den hemel komen we niet toe „aan de visio Dei per essentiam, het zien van Hem naar Zijn wezen.“<sup>135</sup> Ja, hoe meer onthulling van Hem, des te meer mysterie. God gaat niet verder, Zich te openbaren, zonder te gelijk het wonder grooter voor ons te maken.<sup>136</sup> „Maar de geloovige kent die mysteriën toch; ze zijn hem geen dwaasheid en ergernis meer; Hij bewondert er Gods wijsheid en liefde in. Secretum Dei intentos debet facere, non adversos (Augustinus, de geheimen moeten ons gespannen maken, geen vijanden). Het komt daarom in hem niet op, dat zij zijne rede te boven gaan, dat zij supra rationem zijn; hij voelt ze niet als een drukkenden last, maar als een bevrijding voor zijn denken. Zijn geloof gaat in bewondering over, zijn kennis eindigt in aanbidding, en zijn belijdenis loopt in een lof- en danklied uit.“<sup>137</sup>

8. De Heilige Schrift is de volkomen openbaring. Aanvulling langs den weg der rede of langs den weg der mystiek is uitgesloten.<sup>138</sup>

9. De Heilige Schrift is als woord Gods ook in dien zin betrouwbaar, dat we op geen enkele wijze van dienstknechts-gestalte der Heilige Schrift kunnen spreken. God heeft Zich niet vernederd in de inscripturatie der Schrift. Als Kuyper en Bavinck van dienstknechts-gestalte spreken, bedoelen zij dit geheel anders dan de dialectische theologen.<sup>139</sup>

10. De Heilige Schrift behoeft niet door het wonder van het actuele spreken Gods tot openbaring te worden, er moet niet een oogenblik komen, dat de Geest gaat heerschen over de letter, God spreekt tot ons in Zijn Woord en het is voor ieder, die gelooft, een kracht Gods tot zaligheid, en werkt den dood voor een ieder, die het verwerpt.

11. Geloof heeft in de Heilige Schrift onderscheidene beteekenissen. Het kan den zin hebben van de gezonde leer der godzaligheid (1 Tim. 3:9). Timotheüs is opgevoed in de woorden des geloofs, d.i. door de leer der godzaligheid (1 Tim. 4:6). Sommigen zullen afvallen van het geloof, d.i. van de gezonde leer (1 Tim. 4:1). Soms wordt het geloof tot een enkele zaak bepaald (Matth. 9:2), soms wordt de gave om wonderen te doen, geloof genoemd (1 Cor. 13:2).

Heel vaak echter heeft geloof in de Schrift de beteekenis van „waar zalmakend geloof“, de religieuze verhouding tot God, waardoor we Zijn woord voor waarachtig houden en steunen op de genade Gods in Christus Jezus, onzen Heere.

12. Geloof in den laatsen zin is heel moeilijk definieerbaar. De woorden van den Heid. Cat. in Zondag 7 moeten we meer zien als een beschrijving dan als een definitie. „Ten aanzien van de vraag, waarin de eigenlijke natuur van het geloof gelegen is, loopen de antwoorden zeer uiteen.“<sup>140</sup> Men kan het noemen den band der ziel aan Christus, de inplanting in Christus, het kleven aan Gods woord, het amen-zeggen op Gods beloften, het vertrouwen op Gods gewisse beloften, de vaste en zekere kennis van Gods goedgunstigheid tegenover ons, het toevlucht nemen tot de barmhartigheid Gods in Christus enz. enz.

13. Uit de vele omschrijvingen, die men van het geloof gegeven heeft, zij in ieder geval duidelijk, dat het geloof iets is van den geheelen mensch. Het is niet iets, wat men met zijn verstand doet, of met zijn gevoel, het is een zaak van het „hart“, in Schriftuurlijken zin, „hart, van waaruit de uitgangen des levens zijn.“ (Spr. 4:23.)

131) Bavinck, a.w. 360; Schilder, Catechismusverkl., 154.

132) Schilder, Wat is de Hemel? pg. 160; Berkouwer, Problemen der Schriftcritiek, 380-382. Zie ook Catechismusverklaring, 154 (nimmer is de openbaring uitputtend, nimmer alles zeggend, nimmer „adequaat“) maar dan toch naar waarheid.

133) Schilder, Wat is de Hemel? 160, 161, cf. ook 188.

134) Kraan, a.w. 34.

135) Bavinck, a.w. 669.

136) In theorie gemeengoed van alle Gereformeerden. Ik noem maar de woorden van Dr. Kuyper — en alle mystiek, die ook daarna nog deze afzonderlijke, persoonlijke openbaring voorwerpt, verijdelde het organisch bestel des Heeren, Enc. II, 353. Maar in de praktijk!

137) Zie verder Berkouwer, Probleem der Schriftcritiek, 380-382.

138) Bavinck, I, 614, IV, 101 sqq.

14. Het geloof naar de Schriften is dan ook geheel iets anders dan het z.g.n. historisch geloof. Vanzelfsprekend is er zoiets als historisch geloof. Men kan denken, dat, wat in den Bijbel staat, waar is, zooals ik ook denken kan, dat de berichten van Reuter of van het Deutsche Nieuwsbureau waar zijn. Alleen, men sta kritisch tegenover het woord „historisch“ en tegenover „geloof“. En men meene niet, dat het ware geloof historisch geloof is met een plus, vertrouwen of wat dan ook. Natuurlijk zit er in het ware geloof heel wat „historie“, heel wat aannemen van feiten, maar het ware geloof is „in beginsel en wezen anders dan het historisch geloof“.<sup>140</sup>

15. Het ware geloof brengt zijn zekerheid mee. We gaan maar niet „uit geloof tot geloof“, zooals de Barthiaansche theologie Rom. 1:17 uitlegt, we bevinden ons maar niet op den smallen weg van openbaring tot openbaring<sup>141</sup>, door het geloof roemen we in God en prijzen het onfeilbaar woord: we weten zeker, dat alles, wat God geopenbaard heeft, waarachtig is. En we willen gaan van kennis tot kennis, tot in den hemel toe.

16. Het ware geloof brengt ook zijn zekerheid mee aangaande Gods beloften in Christus, een zekerheid, want God heeft gesproken.

17. In de verhouding: geloof en openbaring, late men zich niet door geroep van intellectalisme verleiden om het volstrekte gezag der Heilige Schrift los te laten en eenige zekerheid te zoeken in beleving en men zij ook niet bang voor verwijten, dat aan Gods souvereiniteit te kort gedaan wordt door het geloof, dat de Heilige Schrift in die letters metterdaad het woord Gods is.

M.

M. Vr.

139) Bavinck, II, II, 119.

140) Schilder, Catechismusverklaring, 170.

## UIT DE SCHRIFT

### Nieuwe garantie.

En Jezus zeide tot hen: komt herwaarts, houdt het middagmaal.

Joh. 21:12b.

Op de wonderbare vischvangst is gevolgd een intieme maaltijd, een morgenontbijt in den vroege morgenstond aan de zee van Tiberias. Een morgenontbijt met hun Heer en Zaligmaker als hun Gastheer en zij als Zijn gasten. Zij, de apostelen, hebben verstaan, dat Hij wederom beslag legt op hun leven en hun dagen. Zij moeten met Hem mee Zijn tweede werkperiode in. Zij worden soeverein meegetrokken voor het groote werk der wereldmissie. En daarom hebben wij dit morgenontbijt te zien als een liefdemiddag. Maar dan naar de rijke symboliek van het Oosten, dat een gastheer zijn gasten zijn liefde, zijn bescherming garandeert. Hij de Heer der kerk belooft hier aan de apostelen der kerk Zijn liefde, Zijn beschermende liefde voor de tweede werkperiode, welke zij met Hem ingaan. Dat is de ontroerende taal van dezen maaltijd, welke zij onmiddellijk hebben verstaan en begrepen. Hij garandeert hun het leven. Hij zal voor hen zorgen, nu zij de wereld in moeten als herauten des koninkrijks. Hij heeft reeds voor hen gezorgd in Zijn eerste werkperiode. Hij heeft toen gerequireerd voor Zich en voor hen en vrijmoedig genomen het goud van Salomé en de goederen der andere vrouwen. Hij heeft toen stormen gestild, opdat zij niet zouden vergaan. Hij heeft zelfs belasting voor hen betaald met een stater uit den bek van een visch. Zoo heeft Zijn zorgende liefde hen omringd al hun dagen met Hem. Het heeft hun aan niets ontbroken, nadat zij alles hadden verlaten om Hem te volgen.

Welnu, dat zal Hij wederom doen in Zijn tweede werkperiode. Hoewel in den hemel, zal Hij voor hen zorgen naar Zijn bevoegdheid, die Hij van den Vader ontvangt. Hij gaat centraal werken, maar Hij zal ook centraal zorgen. Zij zullen Hem zien requireeren op alle plaatsen Zijner heerschappij, opdat het werk voorspoedig ga. Zij zullen Hem zien ingrijpen op den loop der gebeurtenissen, zoodat zij altijd verder kunnen met het evangelie des koninkrijks. Zij kunnen op Zijn bescherming rekenen. Hij geeft hun een nieuwe garantie voor heel Zijn tweede werkperiode. En dat nu heeft het aanzitten aan dezen liefdemiddag zoo schoon gemaakt, zoo vol van belofte. Hij garandeert hun het leven. Hij zal zorgen voor een zendingskas.

Daar op dat plekje aan den oever van de zee van Tiberias, in den glans der eerste zonnestralen, bij een wezenlijk knappend vuur, en bij heusch gebraden visschen, daar hebben zij aangelegd met hun Heer, Die eeuwig leeft, en Die nu in deze wereld de glorie van Zijn koninkrijk gaat stichten, en daar hebben zij het gezicht gehad op de wijde wereld van God, als den akker, die geoogst zal worden, en in die wijde wereld hebben zij door de kracht van Zijn woord en wonder zien komen Jezus' samenvergaderende kracht en zien stralen

Jezus' beschermende liefde. En zoo zou het geschieden om in Zijn Naam en door Zijn kracht een koninklijk priesterdom te vergaderen. En daar hebben zij op nieuw geleerd, dat Hij het alleen zal doen, geheel alleen. Al de volkeren zullen het evangelie ontvangen „om niet“. Hij zorgt voor den loop van het Woord, en voor het leven van de predikers van dit Woord.

Wij mogen dus zeggen, dat Hij hun aan dezen maaltijd den moed gegeven heeft om Hem te volgen in Zijn tweede werkperiode, alleen met de kracht van Zijn Woord en met de belofte van Zijn beschermende liefde. Hier is het wonder geboren van de groote wereldmissie, die straks zal beginnen. En als Petrus later uit de gevangenis verlost wordt, behoeft niemand te vragen wie dat gedaan heeft. Dat was Jezus' beschermende liefde! En wanneer Paulus te Derbe en Lystra voor dood wordt weggesleept, maar voor de oogen der discipelen weer opstaat, behoeft niemand verbaasd te staan. Het was de Heere! Hij heeft hun dat alles gegarandeerd voor den wasdom der kerk. Zoo zullen zij des Konings gelukkig regiment zien. De wereldmissie zal gelukken. En wanneer straks de kerk zal vergaderd zijn, zal Hij dat gedaan hebben. De lof zal alleen zijn voor God in Christus Jezus. De heidenen hebben het gelijk als Israël „om niet“ ontvangen. De herauten des koninkrijks zijn gekomen met het evangelie van hun Heer, en ook met het brood en water van hun Heer!

Ja, dat is de waarheid. Zoo zij den Heere Jezus hebt aangenomen, moet ook zij erkennen, dat zij Zijn zaligheid „om niet“ ontvangen hebt. Zij hebt Zijn herauten niet geroepen. Zij zijn gekomen naar Zijn gelukkig wereldregiment. Gij hebt hun wegen niet geplaveid. Die heeft Hij voor hen geplaveid naar Zijn bevoegdheid in den hemel en op de aarde. Gij hebt ze niet betaald. Zij waren betaald uit de zendingskas der kerk, door Hem verzorgd.

Het blijft Zijn glorie in heel de wereld, dat Hij zaligheid geeft „om niet“. Die Messiaansche roem zal niemand Hem ontnemen. Daarom: „U loof Uw Kerk alom, waar Gij die ook vergaard“. Hij heeft gezorgd voor prediking en prediker. En Hij zal er wederom voor zorgen, tot dat Hij wederkomt.

H.

v. d. B.

## KERKELIJK LEVEN

### INDRUKKEN VAN DE GENERALE SYNODE.

#### Gewone copie.

Zoo men weet, is de synode deze week in voortgezette vergadering weer saamgekomen. Al vreesen we, dat vanwege den aard der te behandelen kwesties, er niet zoo heel veel zal te schrijven zijn — er zijn immers allerlei vraagpunten, die personen raken — toch zullen we trachten, ook nu eenige indrukken van de vergadering te geven, als naar gewoonte. In verband hiermee zullen we onze gewone copie ook voor dit nummer moeten achterwege laten; we hopen den draad later te kunnen opnemen.

#### Opening en diversen.

Met een toespraak, die als gewoonlijk in welgekozen woorden de hoofdzaken aanstipte van wat in de algemeene belangstelling leeft, en die door haar voordracht aanstonds allen boeide, opende ds Schouten de voortgezette synode. Vóór het gebed werd gezongen: „Mijn beë, met opgeheven handen, klimm' voor uw heilig aangezicht“.

De presentielijst bood natuurlijk enkele mutaties. De afgevaardigden van over de oostergrens, die in de eerste reeks zittingen niet konden aanwezig zijn, hadden ditmaal gehoopt, wel te kunnen vergaderen. Evenwel, — een visum voor zulk een vergadering in Nederland kon in Duitschland niet worden afgegeven. We zijn neutraal, en zeggen er dus maar niet meer van.

Al aanstonds vroegen 43 punten de aandacht.

Zoo werd aanstonds meegedeeld, dat de synodale financiën versterking moesten hebben. Onder synodale financiën zijn natuurlijk niet bedoeld vergoedingen aan de leden der vergadering. Er loopt een aardig verhaal wat dat punt betreft: een geestig synodelid sprak eens een broeder, die meende, dat dominees e.d. te veel verdienden. Ja, zei het synodelid — 't was in een periode, waarin de synode weken en weken duurde —: „we verdienen er tegenwoordig een heel tractement bij“. Toen de ander verwonderd opkeek, en al wilde reageren in afkeurenden zin, zei de leuke spreker: „Ik zei wel, dat we het verdienen, maar we krijgen het daarom nog niet...“ Onder synodale financiën vallen alleen andere fondsen: geld voor drukwerk, en met name vergaderingskosten. Geen wonder nu, dat in de gegeven omstandigheden de financiën extra voorziening behoeven. Want niet alleen zijn de zittingen van deze synode zelf in getale groot, maar ook hebben de synodale commissies zóoveel buitengewoon arbeid te doen, dat aan vergaderingskosten zeer veel noodig is. Meer dan één zaak is buitengewoon moeilijk; de ingediende rapporten, die eerbied afdwingen door den er aan besteden arbeid, bewijzen het. Vandaar, dat de praezies in antwoord op enkele verzoeken om voor één punt — de zaak-de Goossens van Soemba —

zoo es  
dat a  
ware  
gerec  
lingen  
stel g  
Ove  
op or  
gelden  
oorlog  
bemoe  
was e  
aan d  
in de  
luchta  
— er  
Van  
stap. E  
voor e  
zeer o  
Geval  
zoo wel  
art. 1-  
specia  
komen  
sneuve  
ambtel  
dan de  
vragen  
Oorl-  
innerd.  
Kerk v  
en avo  
niet te  
immers  
krijgen  
vraag  
wier di  
mogelij  
het av  
kerk te  
staat;  
uitnood  
inciden  
de bije  
te verle  
kerker  
dezen  
machtig  
deze m  
in het  
gemerk  
predika  
byteria  
de inst  
Londen  
heeft z  
der in  
opzicht  
zulk e  
schijne  
Ook  
Hoe  
Twee  
De e  
te rege  
gesteld,  
beperkt  
weging  
De t  
kerkers  
die te  
schap  
Ook  
oogen  
Bizon  
staan v  
de kerk  
terrein.  
Met  
ieder v  
gebied  
Rapp  
— aan  
De i  
geschie  
ter syn  
slissing  
verduid  
nemers  
geroepe  
reeds d  
teerd;  
de posit  
de verz  
eerster  
geen  
principi  
lijke or  
werd o  
ders, be  
roeping  
organis  
satielev  
Evenere  
leven v  
voor be